

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Promemorian En översyn av vissa frågor om offentliga biträden (Ds 2023:14)

Ert diarienummer Ju 2023/01353

Sammanfattning

Förvaltningsdomstolen ställer sig positiv till promemorians huvudförslag om skärpta krav på offentliga biträden i migrationsprocessen, liksom en möjlighet till en generell obehörighetsförklaring av olämpliga biträden och ombud samt att offentligt biträde inte utan tillstånd ska få sätta någon annan i sitt ställe. I övrigt har förvaltningsrätten, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, ingen erinran mot det remitterade förslaget, men önskar lämna följande synpunkter.

Hantering av personuppgifter avseende tolkar

Förvaltningsrätten noterar att promemorian först konstaterat att Migrationsverket och polisen fört fram att det finns ett behov av att avvikelserregistrera tolkar men sedan gör bedömningen att detta behov, trots allt, inte finns.¹ Det senare ställningstagandet grundar sig, såsom förvaltningsrätten förstår det, i att användandet av tolkar styrs av upphandlade avtal med tolkförmedlare. Med beaktande av vikten av korrekt och professionell tolkning genom hela migrationsprocessen ser förvaltningsdomstolen att Migrationsverket och polisen även ges möjlighet att registrera avvikelser avseende tolkar, och inte enbart gällande de offentliga biträdena. Detta i syfte att kunna registrera avvikelser och på så vis ha underlag för en korrekt upphandling av tolkförmedlingstjänster och uppföljning av redan upphandlade tjänster, såsom exempelvis avtalsbrott. Vikten av en korrekt och professionell tolkning genom hela migrationsprocessen kan inte nog understrykas, vilket kommer att utvecklas nedan.

¹ Ds 2023:14 s. 83, jmf s. 104.

Vikten av korrekt och professionell tolkning tidigt i migrationsprocessen

Med anledning av promemorians förslag om att, när det är möjligt, anlita auktoriserad tolk vid muntlig handläggning i de ärenden där den enskilde har rätt till offentligt biträde vill förvaltningsdomstolen framföra följande. Att redan från början av migrationsprocessen få tillgång till en korrekt och professionell tolkning är av yttersta vikt för processekonomin även hos migrationsdomstolarna, särskilt med beaktande av vikten av utredningsprotokollen i asylärenden. Förvaltningsrätten ställer sig därför positiv till förslaget även i denna del.

Förvaltningsdomstolens erfarenhet speglar promemorians bedömning att det inte i första hand är brist på kvalifikationskrav i lagstiftningen som gör att kvaliteten på tolkningen ibland brister, utan att det saknas kvalificerade tolkar. Förvaltningsrätten välkomnar därför ytterligare åtgärder för att stärka såväl myndigheters som domstolars behov av kvalificerade tolkar.

Nämndemannauppdraget

Nämndemännens roll inom den svenska rättsprocessen har varit fråga för diskussion och debatt i många år. Förvaltningsrätten anser att frågan har en sådan omfattning att den lämpligen utreds i annan form.

Kostnader för förslaget

Enligt promemorians bedömning beräknas förslagen endast leda till marginellt ökade kostnader initialt och att dessa kostnader kan hanteras inom de befintliga anslagen. Förvaltningsrätten ställer sig tveksam till den bedömningen.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av chefsrådmannen Åsa Holmgren. I handläggningen har även rådmannen Cecilia Kuylenstierna samt förvaltningsrättsfiskalen Emma Ahlm (föredragande) deltagit.

Åsa Holmgren

Cecilia Kuylenstierna

Emma Ahlm